

A gépirók

A televízió jó szolgálatot tesz a nézőknek, amikor különféle formákban ismereti a világirodalom új termését. Murray Schisgal fiatal amerikai drámaíró művét tv-járó formájában árta a nézők elé. A gépirók két amerikai kismembernek egy napját do'gozza fel, de olyan bravúrral, hogy ebben a huszonnégy órában benne van szinte az egész életük. Sylvia és Paul fiatalokként kezdik a napot, együttérezve és gyűlölvé, szereivé és taszítva egymást. Amint azonban elfogyasztották ebédjüket, — ki nem mondván: túl vannak az étel delén — egyre fáradtabbá, kiábrándultabbá és kiszolgáltatottabbá válnak. Terveiket nem tudják megvalósítani, örök tervek maradnak, s merő ábrándok, csak dolgoznak, keményen és lankadatlanul. Közben múlnak az órák — illetve az évek — s Paul is felleszi a szemüveget, egyre kevesebbet beszélnek a jövőről, Paul jogi doktorátusról, egymás múltját magyarázzák vagy saját múltjukra emlékeznek. Az író szavainak mély tartalma van. Milyen bölcsen mondja: a munkanap végén Sylvia: „Mindig öt előtt öt perccel szoktuk befejezni a munkát”. Így is mondhatná: munkás életünk után marad még néhány év a pihenésre. S mire öt óra lesz, görnyedten, fáradtan, öregen indul hazafelé a két gépiró.

Horváth Ádám rendező az aktualitás és az általános igazság, az egyetlen nap és az egész élet egyszerre realista és egyszerre szimbolikus ábrázolására törekedett — sikerrel. Töröcsik Mari és Szabó Gyula típusteremtő játéka tehetségükhöz híven keltette életre Sylvia és Paul alakját.

Cs. Farkas István

Ezüstlakodalmasok napja

Megkapóan szép esemény színhelye volt vasárnap délután a pusztamérgesi új művelődési ház. A közösségi tanács, közösen a pártszervezettel, először rendezte meg az ezüstitakodalmasok napját. Öttörök virágokkal, s szép műsorral köszöntötték azt a nyolc házaspárt, akik 25 évvel ezelőtt fogadtak egymásnak hűséget. A nyol-

cas ezüstitakodalmasokhoz összesen 220 vendég érkezett a művelődési házba. S a közösségi tanács hasonlóképp, mint a vendégek, szép ajándékokkal kedveskedett a házasságuk negyedszázados évfordulóját ünneplő Antalnak, Gyuris Jánosnak, Fürst Ferencnek, Rácz Józsefnek, Csala Vincének, Jójárt Antalnak, Kasza

Istvánnak, Szeke-res Pálnak, és feleségüknek. A népes vendégsereg tapsal üdvözölte a közösségi tanács elhatározását, miszerint ezután minden évben megrendezik a pusztamérgesi ezüstitakodalmasok napját. Ez alkalommal mindenki — aki 25 évvel ezelőtt kötött házasságot — egyszerre tartja ezüstitakodalmát.

Rosszul beszélünk magyarul

Fischer Sándor előadása Szegeden

A hosszúnévű, Magyar Fonetikai, Foniatikai és Logopédiai Társaság néhány hónapja alakult. Nagyon aktív szegedi csoportja vasárnap délelőtt a Szemészeti Klinikai tantermében tudományos ülést rendezett a szép magyar beszéd ügyéről. A program ugyan a beszédművészet témáját hirdette meg, de az ülés két előadóját, Fischer Sándor, a Színművészeti Főiskola tanára és Bozóky István, a Szegedi Nemzeti Színház főrendezője egybehangzóan kifejtette, a szép magyar beszéd ügye jelenleg igen rosszul áll, ezért a legfontosabb tennivaló ilyen tekintetben a társadalom beszédműveltségének javítása. A feladatok nagyok, a legtöbb embert érintők: művészi színvonalú, felsőfokú beszédkulturát tulajdonképpen csak pedagógusok és főképpen mindenekelőtt színészekől követelhetünk meg. De a kifejező, értelmes, szép beszéd mód kialakítása olyan

emberek között is, akiknek nem hivatásuk a beszéd, társadalmi ügy.

Szellemes és nagyhatású előadásban Fischer Sándor Számítalan példával bizonyította, milyen rosszul beszélünk magyarul. A magánhangzókat igen gyakran eltorzítjuk, a hangokat nem határoljuk el világosan egymástól beszédünk ritmusa igen gyakran rossz, egyszerű elnyújtjuk, illetve lerövidítjük a szótagokat, a mondatokban sokszor nem azt hangsúlyozzuk, ami számunkra fontos, sőt ki akarunk emelni. Az általánososan elterjedt beszédhibák hatnak a színészek közlésmódjára is, többek között ez okozza a színészek gyakran tapasztalt motorosnyájt.

Mindenképpen szükséges tehát, hogy többet foglalkozunk a szép magyar beszéd ügyével. A Társaság éppen ezt tekinti fő feladatának. A változás kulcsa — mint az előadók hangsúlyozta — a pedagógusok körében van. Elsősorban rajtuk múlik, hogy belátható időn belül javuljon a jelenlegi helyzet, meghozza úgy, hogy igen korán, már az óvodában megkezdjék a kifejező beszéd tanítását, s később is az általános és köznevelésben rendszeresen, következetesen foglalkozzanak vele. S ne csak a magyarszakos tanárokat. A pedagógusok minden órában követeljük meg tanítványaiktól a szép, értelmes, kifejező beszédet. Nagyon hasznos lenne ezenfelül — javasolta az előadó, ha a magyarszakosok havonta egyszer olyan órát tartanának, amely beszédsméleletű lenne. Mindez természetesen azt is szükségessé tenné, hogy a pedagógusok képzésében és továbbképzésében a beszédtechnika és a beszédművészet anyaga nagyobb helyet és szerepet kapjon.

Ü. L.

Igor herceg

Borodin operája Szegeden

Siflis József felvétele

A polovecek táborában Koncsak kán (Gregor József) igyekszik kedvében jární a búskomor Igornak (Littay Gyula)

Az ázsiai sztyeppéket szíllal nyargaló pogány szkiták egyik magukat túlélt nemes „szertartása” volt esténként, hogy apró kavicsdarabokat dobáltak tegeztekjukba. Ha sikeres nappal után tértek nyugovóra — fehéret, ha elkerülte őket a hadiszerecsse — feketét. Így aztán valamely harcos elestekor összeszámozták a kavicsdarabokat, ami szemléletesen mutatta: boldog, vagy boldogtalan volt földi életében a tegeztek tulajdonosa. Ha most stilszerű anakronizmussal Igor Szvatoszlavics novgorod-szeverszki herceg 1185-beli, védelmi pozícióból indított támadó hadjáratát, pontosabban annak operaszínpadra került változatát értékeljük kavicszavazással, akkor egy fekete, s egy fehér laposkővet kellene „adminisztrálni”. Feketét — mert elvesztette a csatát a polovecekkel szemben, s fehéret — mert fogadásában állhatatosan ellenállt a kán szövetségajánlásának, megszökött, hogy hazatéréseivel sejtetni engedje az ismételt harcot népének biztonságáért.

Hogy példának állítsa

Az Igor herceg nem opera-dráma, ahol a cselekmény alaphelyzetből egy másikba vezet: konfliktusa, a letelepedett oroszok és a vándorló mongolok csatája nem nyer megoldást, az opera végén visszajutunk az alapszituációba. Az Igor herceg epikus opera, monumentális tablómű, melyet egy Borisz Godunov, vagy Hovanscsina súlyával mérhetünk, s melynek intellektuális befogadásához éppúgy hasznos az illető hőseposz kacagányos-oroszlán-szívű harcosainak, a historialis széles időnek megidéző közeléslátogatása, mint értéskéhez az orosz Ötök mű-

vészeti hitvallása. Mert az Igor-ének a „Hatalmasok kis csapatának” összefüvetelén, az orosz Ötök páratlanul termékeny zenei műhelyében ragadta meg a szeniális „dilettáns”, Borodin fantáziáját.

A XVIII—XIX. század géniuszokkal fémjelzett nyugat-európai zenéjének minden vívmányát jellegzetesen nemzeli, sajátosan orosz-szá formálni, egyszersmind hadba szállni a megkövesedett akadémiizmussal — volt célja, iránymutató táblája az Ötök zenésztársaságának. Ebben a körben kapott értelmet, tudatos szintézist a nyugatosság és szlavofilág, ugyanakkor kétféle művészeti szemlélet is Musz-szorgszkij nyers-erőteljes naturalis valóságábrázolásában és a Rimszkij-Korsakov meghirdette finomabb eszközök, csiszoltabb, esztétikusabb „művészi realizmusban”. Borodin, korának rendkívül művelt, sokirányú képzett sebész-kémikus-zenész entellektüelje Korsakov-párti volt. Élete főműve, az Igor herceg, realista történelmi operában mutatja be Oroszország történelmének egyik legkritikusabb mozzanatát, azzal a kimondott céllal, hogy példának állítsa népe rendíthetetlen erejét, kitartását, „Demokratikus hit a népben” — írja a műről J. V. Keldis zenetörténész, melynek anyagát Borodin az Igor-ének epizódjaiból, régi krónikákból, orosz és keleti népek folklórából tanulmányozta, állította össze — librettójában, zenéjében egyaránt.

A darab szemléletesen igazolja a szerző operaelméletét: mindenekelőtt dallamosság, az éneklő hang uralkodik a zenekaron, s csak nagy, átfogó, egymással méltóságteljes ívekben ölelkező, szélesen lezárt zenei formáknak van helyük a mű csúcspontján elhangzó poloveci táncokra, erre a kísértetiesen buja, tömör hatású, sodró-feszés ritmusú vad népiünnepre, éppúgy, mint a csatába induló és rab ligr, a nyílt szívű Koncsak férfias erejű áriáira, vagy a férje vesztén kesergő Jaroszlavna fájdalmas színekkel teli kesergőjére. A mű csonkán maradt, közvetlen barátok: Rimszkij-Korsakov és Glazunov fejezték be, hangszerelték.

Hibátlanul érzékelve

Három évtizede készülők bemutatni, a várakozás aggodalma, a kórus és táncos — nyilatkozott Vaszty Viktor, a szegedi színház szombat esti bemutatója előtt. Az opera karmestere hibátlanul érzékelt az előadás sarkpontjait, s mikor a premier forró sikere titéletet mondott, az elismerés sokszorosan szült a Szalay Miklós irányításával önma-

Koncentrált egység

Versenyi Ida rendezésének legfőbb ereje a zene-központúság következetes áthallása a színpadi törvényekre. Sándor Lajos díszleteiből a képeket összekötő stabil keretekemlék minőségét emeljük ki, Gyarmathy Agnes jelmezterveiből a gazdag színekkel kevert dekoratívítást, Igor herceget Littay Gyula formálta — főkéntes tártással. Hangja pihent, megvívó volt, bár a végén valamilyen vesztett fényből. Harmath Eva Igor hitvesének szerepében ízléssel visszafogott, árnyalt produkciót nyújtott. Halmi László új arc a szegedi együttesben, s noha alkatiilag kitűnő karakterszerepek várományosa, a duhaj Galickij herceg maszkjában még érezni egyfajta ritmikai bizonytalanságot. Vadas Kiss László (Vladimir), elsőprerejű forté váltakozó sikerrel birkóztak kicsit matt fényű pianóival, de hát az ő színpada nem elsősorban ez. Érés előtt áll a fiatal Gregor József Koncsak kánja, ám az a magas fokú énekkultúra és páratlanul szép hang, ami kivételes adottsága — valamennyi basszus-szerepre maradéktalanul alkalmas. Koncsakovna polovec-táborbeli kevertjén néhanc megkapó színfénymálta Turján Vilma az Ameris-szerepre sejtető szerelmes lányt, a szórakoztatólantos fátylában Lengyel Il-dikó énekelte szép dalt. A Szabó Miklós—Szabady Ist-ván alakította vándormuzsikuskettős kópé póriassága, borissza nekikeseredése — olykor túltengő, felesleges mozgásoktól eltekintve — kellemes színtöltja az előadásnak. A kereszténynyé avanszált Ovlur, Réti Cs-ba alakításában, markáns epizódját teremti az Igor-pártiak környezetének, s kisebb dajka-szerepében megfelelt Kemény Klári is.

Nikolényi István

Megtartották a gépkocsi nyereménybetétkönyvek sorsolását

Az Országos Takarékpénztár november 20-án, hétfőn délután Csepelen a Sportcsarnokban tartotta a gépkocsinyeremény-betétkönyvek 26. sorsolását. A húzáson a július 31-ig váltott és október 31-én még érvényben levő 10 000 és 5000 forintos betétkönyvek vettek részt.

A 10 ezer forintos betétkönyvek közül nyertek:

Sor. Szám	Gyártmány
5 001 388	FIAT 600 D.
5 008 755	Trabant C. 601.
5 015 447	Wartb. L. 353

Az ötezer forintos betétkönyvek közül nyertek:

Sor. szám	Gyártmány
5 506 889	Wartb. L. 353.
5 518 368	Trabant C. 601.
5 521 581	Moszkvics 408.
6 511 584	Moszkvics 408.

100 000 forintért

tetszése szerint vásárolhat

ha megnyeri a Szerencse Sorsjáték egyik főnyereményét. További nagyszegű vásárlási utalványok és egyéb értékes nyeremények

VEGYEN SZERENCSE SORSJEGYET!

Kapható az újságosoknál, trafikokban, boltokban és a postásoknál.

Elitették a fiatalkorú gyilkosokat

Lapunkban annak idején tájékoztattuk olvasóinkat arról, hogy különös kegyelmséggel elkövetett kettőrebeli gyilkosság történt Szegeden, amelynek egyik áldozata a 33 éves László Tóth. Mátyás szentesi községi 66 éves nyugdíjas volt. A tettest két, H. János 15 és L. Antal, valamint V. Antal 17 éves szentesi lakosok első fokú monst vonta felelősségre a szegedi megyei bíróság.

A történet azzal kezdődött, hogy H. Jánost jutalomszabadságra engedték haza Kálcsáról, ahol zárt fiúnevelő intézetben volt. Visszatérése előtt büszkesetet tartott két társával. Mintegy 3 liter bort fogyasztottak el, miután a vendégből tavoztak H. János kijelentette: „Szórakozzunk, aztan verésközzünk, azzaz szölozzünk”. Közölték ez azt jelentette, hogy olyan embereket szemelnek ki áldozatul, akik nem tudnak nekik visszafülni, öreget, gyengéket, vagy részegeket. A hűbérhadrágról levő V. Antal két társát csak néze, amint ülésekkel gyonyverták a sötétben első áldozatukat, Pászti Tóth Mátyást. Aztán elmenek a házszár-dába. Utóközben egy fiatalembert is megöltök a láva erő fizikumát, szándékukról letettek.

Az este a nekik Fieser Márton járd kerékpárját tolvá ha-

zafelőt tartott. H. János hátulról támadt rá, majd minhármán ütni kezdtek az idős embert, akinek a zsebéből elvették pénztárcáját 41 forint 04 fillérrel. Utána elmenek a harmadrendű vádlott V. Antal lakására áttörni, hogy világos in-dik-tól, ruházatauktól megfosztás-janak. Viszamenek a leltőst Fieser Mártonhoz, hogy min-békes járókelők segítsenek n ki. Elvitték a közeli kórházjárdig, ahol lelőtték őt méter mély-segbe. Még utána is monék, hogy végrepp elnémítsák áldo-zatukat, aki másnap meghalt a kórházban.

Különös kegyetlen módon, több emberen és részben nyereségvágyból, társattestti minőségben elkövetett emberölés büntetésben mondotta ki bírónak a szegedi megyei bíróság H. Jánost és L. Antalt. Az előbbi — tekintettel, hogy csak 15 éves — 5 évi szabadágvasztásra ítélt. A másodrendű vádlott, L. Antal maximális büntetésben, 10 évi szabadágvasztást kapott. A harmadrendű vádlott V. Antal büntetéskezdésének minőségben: különös kegyetlen módon és nyereségvágyból társattesttségben elkövetett emberölés és egy rendbeli büntse-gdi minőségben elkövetett súlyos testi-értés. Börtüntét 3 évi szabadágvasztást kapott. Az ítélet nem jogerős.

A Csongrád megyei Mezőgazdasági Gépjávitó Vállalat, Hódmezővásárhely, Erzsébeti út 5. sz.

Betanuló marós, esztergályos, valamint ívhegesztő

tanfolyamot indít.

A tanfolyam ideje: marós, esztergályos: 3 hónap, ívhegesztők esetében 2 hónap, mely időre a vállalat órábert biztosít. A tanfolyam elvégzése után a bérezés teljesítménybérben történik.

Munkásszállást, valamint étkezést térítés ellenében biztosítunk. Jelentkezhet minden 18. életévét be-töltött férfi, illetve nő, aki a fenti szakmákat el ki-vánja sajátítani. Jelentkezni lehet a vállalat üzemgaz-dasági osztályán mindennap.

H. 121 248